

DET NASJONALE STATSADVOKATEMBETET

FOR BEKJEMPELSE AV ORGANISERT OG ANNEN ALVORLIG KRIMINALITET

Justis- og beredskapsdepartementet
Att: Lovavdelingen ved Gustav Haver
Postboks 8005 Dep.
0030 Oslo

Deres referanse
16/2758 ES GUH/bj

Vår referanse
2016/01064-10

Dato 24. oktober 2016

Høring- forslaget til ny domstollov og endringer i forskrift om offentlighet i rettspleien

Det vises til Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev av 16. juni 2016 vedrørende forslag til ny domstollov og endringer i forskrift om offentlighet i rettspleien. Det nasjonale statsadvokatembetet (NAST) vil kommentere enkelte av forslagene i det følgende.

Lovutkastet § 16-3 (3) om lukkede rettsmøter og taushetsplikt

NAST støtter forslaget om at bestemmelsene i domstolloven § 126 første ledd videreføres i en ny § 16-3 (3). Samtidig savnes en videreføring av dagens § 125 tredje ledd. Etter NASTs oppfatning ligger det i sakens natur at rettsmøter med muntlige forhandlinger om opplysninger som nevnt i straffeprosessloven § 216i første ledd tredje punkt bokstav d første punkt, jf. § 216m sjette ledd automatisk skal gå for lukkede dører. En gjennomgående vurdering av meroffentlighet i slike saker synes å være unødvendig. Bestemmelsene i dagens § 125 tredje ledd om lukkede rettsmøter bør i stedet videreføres og inntas i lovforslaget til § 16-3 (3).

Alle begjæringer om bruk av skjulte tvangsmidler bør holdes for lukkede dører. Hensynet til politiets håndtering av slike saker når en begjæring fremmes for retten tilsier automatikk i lukkede dører. Dersom en mistenkt person eller andre får kjennskap til at påtalemyndigheten har fremsatt en begjæring om skjult tvangsmiddelbruk eller vedkommende blir kjent det som fremkommer i rettsmøtet, vil formålet med bruken av de skjulte metodene forspilles. Det er ikke hensiktsmessig at dommere ved hver enkelt begjæring om skjulte tvangsmidler skal foreta denne vurderingen, slik ordningen er i dag. Innføring av ny domstollov er en god anledning til å rette opp dette.

Lovutkastet § 16-5 (1) b om offentlig gjengivelse av forhandlinger i rettsmøte eller rettsavgjørelser.

NAST har ingen kommentar til § 16-4 nr. 2. Etter NASTs oppfatning bør man i § 16-5 (1) b innføre et tillegg som forbyr offentlig gjengivelse av kjennelser om bruk av skjulte tvangsmidler. Dette er en naturlig konsekvens av spørsmålet om lukkede dører i rettsmøter ved begjæringer om benyttelse av skjult tvangsmiddelbruk, jf. tidligere kommentar.

Lovutkastet § 15-2 om gjennomføring av rettsmøter

NAST mener at domstolloven § 132 første ledd annet punktum må videreføres slik at personer som i løpet av de seneste fem årene er dømt til frihetsstraff kan nektes adgang til retten. Dette er en meget praktisk bestemmelse i terrorsaker og saker vedrørende kriminelle bander eller organisert kriminalitet. Andre deltagere i ekstremistiske eller kriminelle miljøer møter opp i retten for å vise samhold. Dette kan igjen virke truende/skremmende på vitner og andre som har en rolle i

rettsaken. En slik kontroll med tidligere straffedomte blir typisk gjennomført i saker med økt sikkerhet hvor det er bevæpnet politi og sjekk av bagasje med mer.

Det er viktig å presisere at dagens § 132 første ledd ikke innebærer noe generelt forbud mot at straffedomte er til stede i en rettsal. NASTs inntrykk er at bestemmelsen benyttes med varsomhet.

Lovutkastet § 16-2 nr. 2 annet punktum

Denne bestemmelsen bør også henvise til straffeprosesslovens § 216 o femte ledd om dataavlesning.

Med hilsen

Jan F. Glent
Embetsleder